

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VII. De natione, erroribus, ritibusque Abyssinorum, ac methodo illos iuvandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Quanta vero his temporibus angustia laboraret Alexandrina Ecclesia, sub immani Turcarum dominio, quæ his subditur, tibi facile indicabunt, ut planè terribilem DEI vindictam adversus eam, & omnes Orientales, ubi defecerunt à communionem Apostolicæ Sedis immixtam nemo prudens absque mentis horrore, animique pavore, valeat contemplari. Ut de ea lugubre illud *Hieremia* carmen sit occidendum. *Hæcine est urbs perfecti decoreni gaudium universa terra? Quæ enim omnium orientalium Ecclesiarum florentissima & opulentissima erat, eo nunc paupertatis & angustie redacta, ipsis etiam Sacerdotibus, indumentis necessariisque subsidiis caret, variisque alijs modis inopia premitur. DEI namque diram hanc esse vindictam, ut Sacerdotes laborent inopia, quisque intell get qui Domini sententiam in Eli filios, & eorum posteros promulgatam attendit, cum fore dicit, ut rogari essent, ut admitterentur ad unam partem Sacerdotalem, ut comederent buccellam panis. Et quod ait ipse Dominus per Malachiam,*

Thren. 2. 6.

Malach. 2. 6.

Isaia 67.

*Ad vos mandatum hoc sacerdotibus si nolueritis audire, mittam in vos egestatem, &c. Iteratamque planè quod per *Isaiam* de Ægypto prædixerat: Tradam Ægyptum in manum Dominorum crudelium, & rex fortis dominabitur eorum. Tale iudicium & reliquos subituros, qui ab Apostolica sede rebellant: ut cladibus pressi cogantur tandem cognoscere & invocare Matrem, cujus se filios esse negarant. Sed non desperandum post tot sæcula, quibus Ecclesia Alexandrina angustijs & miserijs oppressa est, quod tandem è cenebris emergens ad lucis radium apertis oculis salutare impetrabit, secundum illud ejusdem Prophete: Clamabant à Dominum à facie tribulantis, & mittet eum Salvatorem & propugnato rem, qui liberet eos, & agnoscat Dominus ab Ægypto, & cognoscent Ægyptij Dominum in die illa, & colent eum in hostijs & muneribus, & vota vorabunt Domino & reddent.*

C A P V T VII.

De natione, erroribus, ritibusque Abyssinorum, ac methodo illos juvandi.

SUB Imperio Regis potentissimi, quem Europæi Presbyterum Joannem vocant, inter magnos ætatis nostræ Monarchas merito recensendi, ut qui inter utrumque Tropicum à mari rubro ad Æthiopicum fere oceanum peringit, degunt Abyssinis his auream Alexandrinæ Patriarcha præest, cui in suis ritibus omnis subijcitur Æthiopia, quam & per Memphiticis administrat Episcopos. De Æthiopicum moribus, fide & Religione, aliisque illius Regionis proprietatibus consulat lector Franciscum Alvaresium, qui diligenter admodum, quæ in sua legatione observaverat, descripsit, & Joannem Bermundesium, qui suam quoque legationem ad hos Abyssinos lingua Lusitanica edidit, ac Damianum à Goës in libello de rebus Æthiopicis ad Clementem VII. qui insertus in historia Lusitanica, vel simul cum libello de moribus gentium circumfertur, ac denique Patrem Ludovicum Guzman Provinciale Societatis JESU Tomo primo de missionibus suæ Religionis.

Est in his regionibus magnus utriusque sexus

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

Monasteriorum numerus, Monachi quadragesimali jejuniis, quod apud ipsos quinquaginta diebus continetur, aqua ut plurimum & pane observant, etiam plures eo tempore etiam à pane abstinant, herbis dumtaxat contenti: Sacerdotes Presbyterique sunt conjugati, Missam celebrant, processiones crucibus, tubulisque peragunt: plura apud Alvaresium de eorum vivendi more & Religione. Illud unum subijciam, Abyssinos majori ex parte rectè sentire de Primatu Romani Pontificis: in primis id constat ex literis ipsorum Imperatoris Davidis (quæ apud Damianum Goës) ubi David Æthiopiæ Rex potentissimus, & ipse protulit agnoscat Romanum Pontificem caput omnium, atque adeo etiam patrem suum in epistola ad Clementem VII. P. M. appellat, hæc ejus sunt verba.

In nomine DEI Patris omnipotentis creatoris cæli & terra, visibilium & invisibilium. In nomine DEI Filij JESU Christi, qui est idem cum ipso à principio mundi, & est lumen de lumine, & DEUS verus de DEO vero. In nomine DEI Spiritus sancti, DEI vivi qui processit ex Deo Patre. Has litteras ego Rex mitto, cujus nomen Leones venerantur, & Dei gratia vocor Arani Tinghil, id est, Christus Virginis, filius Regis David, filius Salomonis, filius Regis per manum Mariæ, filius Nave per carnem; Filius Sanctorum Petri & Pauli per gratiam. Pax sit tibi iuste Domine, Pater Sancte, potens, pure, sacrate, qui es caput Pontificum omnium; & neminem metuis, cum nemo possit tibi maledicere, qui es vigilantissimus supra animas curator, & amicus peregrinantium; consecratus Magister & prædicator fidei, & carum rerum hostis, qua conscientiam offendunt; amator optimorum morum, vir sanctus, quem omnes laudant & benedicunt. O felix sancte Pater, ego tibi reverenter obedio, cum sis pax omnium, & cuncta bona merearis: & ita æquum est, ut omnes tibi obedientiam præstent sicut sancti Apostoli præcipiunt, & apud Deum hoc verè justum est. Ita etiam præcipiunt, ut veneremur Episcopos, Archiepiscopos & Prælatos. Similiter ut te loco Patris amemus & loco Regis vereamur, & tibi uti Deo fidem habeamus. Propterea dico ego humiliter ad terram genibus flexu, tibi Pater Sancte, sincero admodum corde, quod tu pater meus es, & ego filius tuus, &c.

Deinde Nicodemus Abbas, Æthiops, & Hierosolymitanus, Vicarius Patriarchæ apud Sanderum de visibili Monarchia Ecclesiæ Anno 1432. Palam est, inquit, eos, qui à Romana Ecclesiâ defecerunt, cortuisse, & dum quisque suam fidem veriorum prædicat, quod à Dæmone est, relicta Apostolorum sententia, in vias sui sensus abijisse omnes Æthiopiam tamen integram liberam perdurasse, quia nequaquam perfidia & voluntaria defectio, ut aliæ Ecclesiæ peccasset, ac propterea in servitutem & exterminia non incidisset, sed locorum distantia, & itinerum periculis se junctam fuisse, nec non Pontificum negligentia accidisset, ut nulla visitationis memoria, aut litterarum ratio apud eos à quingentis annis exaret; nihilominus Æthiopes tanta veneratione sedem Romanam colere, ut pedes eorum osculentur, qui Roma veniunt in Æthiopiam, vestiumque eorum partes rapere, & reliquiarum loco servare.

Nec mirum, si enim Regina Saba abijt Hierusalem, ut audiret sapientiam Salomonis, plus quam Salomon summus Pontifex est: Regem item Æthiopum tanti facere Romanum Pontificem & Latinorum fidem, ut nihil æquè in votis habeat, atque ut cum Romanis jungat Æthiopes, & se Pontificis subdat pedibus; avidissimeque am-

plexurum esse, quæ de concordia in eunda statu-
entur in Synodo. Pontificem autem omnium Ec-
clesiarum caput fatetur, suoque splendore orbem
illustrare: Cui omnes Patriarchæ, Episcopi, Impe-
ratores, & Reges inclinantur: nec se Legatos dis-
putandi gratia mittere, sed ut summi Pontificis
sententiam de fidei rebus sequantur. *Quis enim, ait,
solumen auferat? Ingens est, inquit, & vetusta Lati-
norum scientia, & orbi nota, nec oportet Discipulum
esse supra Magistrum.* Hæc ille in suis literis, Anno
millesimo, quadringentesimo quadragésimo primo,
die decimo octavo Octobris, ad Eugenium iij
missis, Addit his omnibus, se affuturum Pontifici
in seijs Jacobitarum Patriarchæ, & Saracenis, ne vi,
vel ambitione aliqua impediatur.

Sed quicquid de hoc sit multa sunt, in quibus à
nobis Abyssini dissident, quorum aliqua, ut veræ
fidei Catholice contraria, emendari & corrigi
oportet, ut pote quæ vel manifestam hæresim, aut
crassam, vel forte invincibilem continent igno-
rantiam; alia vero ad diversitatem cultus, sive sa-
crorum rituum referenda sunt: brevissimè igitur
de harum Genium erroribus ritibusque dice-
mus.

C A P V T VIII

Errores, qui Abyssinis attribuuntur.

DE erroribus Abyssinorum eertò aliquid de-
finire sanè difficile videtur. Primo quia
Scriptores non pauci, qui de natura harum gen-
tium, moribus, & fide commentarios ediderunt,
eos, ut veræ Religionis cultores commendarunt:
Etiã auctores alij, Orientalis Ecclesie rituum igno-
rari, consuetudines etiam in illa gente laudabiles
censeant, imò & in alijs etiam rebus Abyssinorum
errores accusantibus alijs, plures etiam eos ab hac
nota excusent. Quare ægrè ferrem, ante exactum
examen, recitatis tot illis imponere errores, nisi in
unoquoque breviter aliorum opiniones refer-
rent.

Primus error. Cum Alexandrinæ Ecclesie Pa-
triarchæ (à quo Abyssini simul cum religione er-
rores ebiberunt) à fide catholica in multis defece-
rint, sectantes ejus vestigia in eandem foveam
lapsi sunt: Nam ut nunc omittam Dioscori erro-
rem, quem Abyssini sicut & alij Orientales se-
quuntur & colunt, in alijs tamen rebus, tum ad
fidem, tum ad ritus spectantibus, Æthiopes ab
Alexandrina Ecclesia non rectam neque inte-
gram fidei Christianæ regulam sequuntur. Et im-
primis licet reverentiam aliquam Romano Pon-
tifici exhibeant, non firmiter sentiunt de primatu
Romanæ Ecclesie, ut videre est apud Franciscum
Alvaresium in *historia Æthiopia cap. 72.* quamvis
Zagazabus illius gentis quasi Episcopus, in decla-
ratione religionis & rituum Abyssinorum, Sum-
mi Pontificis primatum apud ipsos ex constitutio-
nibus Apostolicis teneri fateatur, qui in hac re
subscribere videtur sententia Nicodemæ Abbatis
superius relatæ.

2. Errant præterea & consequenter Abyssini
tria tantum Concilia Generalia recipientes, nempe
Nicænum, Constantinopolitanum primum &
Ephesinum, ut videre est apud Diamantum Gocæ
in confessione Zagazabi. Quare cum sanctam Sy-
nodum Chalcedonensem non admittant, inter

hæsitantes hæreticos merito sunt annumerandi.
Hi enim teste Nicephoro *lib. 18. cap. 45. Historia
Ecclesiastica,* & Leontio de sectis hæreticorum,
postquam Eurycheti & Dioscoro à Catholica Sy-
nodo dignitas abrogata est, qui illorum dogma
amplectebantur ab Ecclesia recedentes, ambigen-
tes sive hæsitantes seipos appellarunt; hunc ta-
men errorem simul cum alijs Orientalibus attri-
butis suo loco convincimus.

3. Cum Matrimonium ex Christo, sanctaque
universali Ecclesia indissolubile sit, quamdiu alter
conjugum vixerit, Abyssini divortium ex levi et-
jam causa permittunt, ita ut supersit altero con-
jugum, ut affirmat Alvaresius in *Historia Æthio-
pica cap. 18.* alter uxorem ducere possit: nec mirum
est, ut ij qui divortium ab Ecclesia Catholica fe-
cerunt, cujus conjunctio indissolubilis cum Chri-
sto Capite per matrimonium designatur, in divor-
tium matrimonij carnalis contra expressam Chri-
sti sententiam facile ruant.

4. De Sacramento Confirmationis, neque ex-
tremæ unctionis, non invenio apud Æthiopum
Scriptores expressam aliquam mentionem: pro-
inde mirandum non est, si infirmati in fide indes
inveniantur. Forte Sacramentum Confirmationis
simul cum Baptismo conferunt, ut affirmat Zaga-
zabus, quod & ex veteribus aliquos fecisse constat:
sed tunc errant existimantes Confirmationem à
simplici sacerdote posse ministrari: quod est con-
tra Concilium Florentinum.

5. Errant præterea graviter Abyssini circa
Sacramentum Baptismi, dum in die Epiphaniæ,
teste Alvaresio, benedicto prius aquarum stagno
trina immersione, tam mares quam feminæ præ-
missa forma Baptismi, quotannis rebaptizantur:
quiritus in usu est (ut Possenius docet in *Com-
mentario de rebus Moscoviticis* ad Religionem spe-
ctantibus) apud Græcos orientales. Error tamen
hic quantum conjicere possum, à Novatianorum
hæresi ortum habuit, qui falso existimantes non
esse in Ecclesia potestatem reconciliandi lapsos,
ut illi sine spe non remaneret; alterum Baptisma
Abyssini admisere, (ut ex eodem Alvaresio non
obscurè colligitur) obliiti Constitutionum Apo-
stolicarum, in quibus *lib. 2. cap. 41. & lib. 6. cap. 15.*
Apostoli penitentes non per secundum Baptis-
ma, sed per manuum impositionem, hoc est, per
penitentiam recipiendos expressè docent, & non
recolentes, quod in symbolo Nicæno dicitur: *Con-
fiteor unum Baptisma.*

6. Præterea simul cum Baptismo Abyssini
Circumcisionem colunt, non quia existimant, ut
ipsi fatentur, circumcisionem nunc esse ad salutem
necessariam, sed ut in omnibus Christo Domino,
ut ipsi dicunt, assimilentur. Ita Zagazabus apud
Gocæ, & alij quam plures auctores quamvis non
deficiant Historiographi, qui ritum circumcisionis
apud illos in usu versari ea solum de causa æsti-
ment, ut simili signo se originem à prolapia Da-
vidica ducere profiteantur: ita tenet Genebrardus
lib. 1. Chronograph. & alij Historiographi quam
plures. Tamen si velimus hujus ritus altiores radi-
ces quaerere, forte aliam non contemnendam in-
veniemus rationem, si præmittamus circumcisionis
usum, non solum ad Hebræos, sed & ad alias na-
tiones extraneas, ut Ægyptios & Æthiopes, &
Colchos permanasse, sic Herodotus *lib. 2.* testatur,
qui apud Ægyptios, & Æthiopes antiquissimum
hujus ceremonie usum agnovit, quem sequuntur
Divus Cyprianus *sermone de ratione circumcissionis,*
& D. Hieronymus in *Jeremia cap. 9.* Prædicti
autem